

Catalunya i Occitània

CONCULCACIONS (21)

Són les dues nacions que ben segur disposaven del poder per tal de potenciar un futur per a Europa completament diferent del que s'ha esdevingut en aquest Continent. Duran el segle XI, XII i XIII, aquests dos països van promoure paral·lelament, una concepció de la llibertat, respecte i pacifisme com a símbols més valuosos i preuats en la seva societat.

En aquells temps, a diferència del que ara succeeix, la llengua occitana era una de les llengües amb més projecció del moment, així com més coneguda i respectada en l'àmbit cultural i filosòfic europeu. Per posar uns exemples, es pot citar que Petrarca i el mateix Sant Francesc d'Assís l'utilitzaven, així com Dante Alighieri, que sembla que va estar dubtant entre escriure La Divina Comèdia en aquesta llengua o en italià, com finalment va fer. El fenomen dels trobadors, va portar la llengua occitana al més alt nivell de desenvolupament, maduresa i prestigi com a llengua vulgar derivada del llatí. La importància del fenomen cultural trobadoresc està envoltat d'un entorn igualment prestigiós, com és la puixança econòmica occitana, amb la seva capital Tolosa, que amb 30.000 habitants esdevé una de les ciutats més dinàmiques de Europa, amb un intens comerç, certament emprenedor i creador de riquesa.

Aquest clima ascendent s'estenia a les dues bandes del Pirineus de manera que els dos països, Occitània i Catalunya van situar-se com a territoris prominents en l'àmbit occidental del Continent. En mig d'aquest paratge, va aparèixer, originalment a Occitània el fenomen càtar. La nova religiositat marcada per una acceptació voluntària de la pobresa material, té uns orígens llunyans de concepció maniqueïsta, que va arrelar a diversos enclavaments d'Europa, amb la implantació més notable en el territori occità.

Tenim bons exemples de trobadors occitans com, Pere Vidal, Guyot de Provins, Ramon de Miravall, Bertran de Born o Almaric de Montreal, etc. Els trobadors catalans més coneguts són Guillem de Bergadà, Berenguer de Palou, Guillem de Cabestany, Cerverí de Girona, Huguet de Mataplana, Frederic de Sicília, Guerau Ponç de Cabrera o Jofre de Foixà i un dels més rellevants, Raimon Vidal de Besalú. La creativitat dels trobadors va aconseguir una gran acollida, i no sols en l'estament popular, sinó també en les classes dominants dels senyors, que hi van aportar la col·laboració i protecció necessàries perquè es convertís en la cultura nacional més representativa, sobretot d'Occitània.

Sabem com tot aquest panorama va quedar brutalment estroncat a partir de la coneguda derrota de Muret, (1213) que catalans i occitans van patir de manera completament imprevisible, privant-los d'expandir una percepció del món, més lliure i tolerant. Van ser dos els elements obsessivament destructors d'aquesta cultura. Imbuïts d'una visió totalment inquisitorial i que avui coneixem amb el títol d'estat francès l'un, i l'altre amb el seu afany controlador i dictatorial, n'és l'església catòlica de l'època, dominada per un Vaticà estretament lligat als poders materials. És amb la seva permissivitat per utilitzar la tortura, la persecució i ferotges matances indiscriminades, com a mitjans per a imposar les deformadores conviccions d'un

cristianisme excoent, que va esdevenir el pretext, ambicionat i utilitzat per París, per portar a terme la destrucció del país occità i incorporar-lo als dominis anorreadors i totalitaris del que llavors era el govern de L'Illa de França i els Capets.

Catalunya, l'exèrcit més potent en aquell S.XIII va rebre, incomprendiblement, una derrota humiliant, que la va allunyar per molt temps, d'aquell poder de facto que representava el Vaticà i els seus aliats. No tan sols això, sinó que la seva visió política d'entesa i diàleg que protagonitzava, va quedar malmesa en mans d'uns botxins execrables. Aquesta turbulència política va eliminar la instauració d'una més que previsible coalició entre Catalunya i Occitània, configurant l'imperi més efectiu, conreat durant molt anys de convivència social, cultural i fins i tot política. Cal remarcar l'entusiasme occità que va despertar la decisió de Pere el Catòlic, d'acudir en defensa del poble occità. Pels occitans representava una clara acceptació del seu vassallatge al rei català.

A partir d'aquests fets, Occitània no ha recuperat mai més aquella esplendor i llibertat que havia preconitzat. Catalunya, amb el rei Jaume I fill de Pere El Catòlic, mort a Muret, va restaurar la seva personalitat política i va eixamplar una nova territorialitat mancomunada durant uns quants segles, amb gran ascendent sobre la Mediterrània. Havia renunciat pel Tractat de Corbeil als territoris del nord i tot l'àmbit occità, en favor dels invasors francs.

D'una manera o altre, tan Catalunya com Occitània són actualment dos països sense estat, que a diferents nivells i amb moltes dificultats, mantenen la seva personalitat, sempre minvada i com a mínim controlada pels dos estats opressors, que lluiten desesperadament per absorbir-les en els seus dominis de manera definitiva.

Després de l'aclaparadora desfeta de Muret, és el mateix Papa qui prohibeix l'ensenyament de la llengua d'oc o llengua occitana a les escoles per ser la "llengua de l'heretgia càtara" coadjuvant per tant amb la imposició de la llengua d'oïl, o sigui el francès, com a llengua uniformadora fins al límit sud dels Pirineus.

Realment en tot aquest desenllaç ni Castella i menys "ejpaña" hi van tenir cap relació a excepció de Blanca de Castella (Palència 1188-Maubuisson 1252) filla d'Alfons VIII de Castella. Mort el seu marit el futur Lluís VIII rei de França, esdevingué regent de llur fill Lluís IX (1226-1234). Va ser per mediació del Tractat de Meaux-París del 1229 que aquesta reina va imposar al comte de Tolosa Ramon VII jurar obediència i fidelitat a l'església de Roma i declarar la seva submissió i vassallatge a la corona del rei de França que ella representava. Ramon VII de Tolosa, descalç, agenollat i lligat pel coll davant l'altar major de Notre-Dame de París, va ser flagel·lat i obligat a acceptar el Tractat:

Ser fidel a l'església catòlica romana i al rei de França. Perseguir i combatre els "heretges" arreu i lliurar dos escuts de plata a tot aquell que lliuri un heretge viu o mort.

Posar fi al reducte càtar de Montsegur (imposició exigida per la vídua regent)

Protegir i indemnitzar les esglésies, els seus béns i els seus homes, com totes les abadies de l'orde de cister.

Lliurar els delmes íntegrament.

Fundar i mantenir una universitat catòlica a Tolosa, que formarà i dirigirà per mediació dels dominics, on s'instal·larà la inquisició per organitzar la repressió dels heretges.

Enderrocar les muralles de Tolosa i de les altres trenta ciutats occitanes.

D'això en diuen un tractat, els francs el Papa de torn i Blanca de Castella.

Qui va portar a terme militarment, aquest devessall demolidor contra Occitània va ser el pedant i ignorant Simó de Montfort, excel·lent militar, al mateix temps que ple d'odi contra el país occità. Ell va materialitzar una llarga croada farcida de crueltats i abusos al servei del rei de França, amb una sempre incomprendible i plena benedicció Papal. Recordem la crema dels dos-cents resistents del castell de Montsegur al Prat dels Cremats, (homes dones i infants) i moltes més accions massives de més i menys envergadura, però totes amb l'amenaçadora i despietada exemplaritat per escarmentar-ne les víctimes, fossin o no lluitadors actius.

Aquest va ser el primer genocidi portat a terme a Europa que la història n'ha fet bona ressenya. El segon va tenir lloc uns segles més tard, promogut per l'odi de Castella contra Catalunya i també amb la participació dels francesos.

Cal que occitans i catalans tinguem present aquest patrimoni que ens uneix, amb centenars d'anys d'història i no deixem que guanyin la darrera batalla els que continuen desafiant la nostra dignitat. El camí inequívoc consisteix en recuperar les nostres institucions, revitalitzar la nostra llengua i projectar el futur que nosaltres desitgem pel nostre país. Sumem-nos activament i amb el major entusiasme, als que treballen efectivament en aquest sentit. La Declaració dels Drets Humans ens és plenament favorable.

La nostra creativitat i iniciativa ens han de facilitar el camí directe per a assolir els més nobles objectius, amb la inestimable ajuda dels que des d'altres països o organismes internacionals, entenen el nostre problema i són capaços de involucrar-se, perquè els haurem sabut mostrar la dignitat del nostre alliberament, i la justícia de les nostres ambicions. En necessitem el seu suport imprescindible per a fer fora els que tossudament volen destruir-nos i pretenen mantenir la vigència d'un genocidi. En una paraula s'ha d'internacionalitzar la nostra injusta situació, mantinguda durant tants anys. Cap nació del món pot acceptar la trajectòria imposada per una altre nació. Cal treballar incansablement per refer el camí perdut dins d'aquest mateix segle.

Claudi Romeu, 10 de juliol del 07